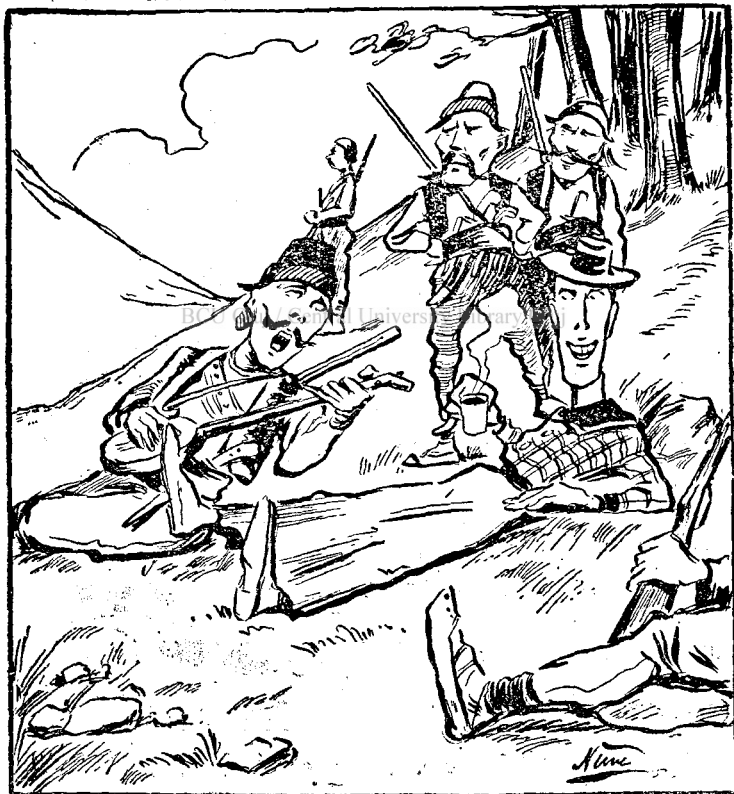

Moftul Român

DIRECTOR I. L. CARAGIALE

20 BANI NUMERUL

Cum petrece Miss Stone

in captivitate, așteptând cu multă răbdare
răscumpărarea sa.

„Moftul Român“, care și-a fost intrerupt apariția o lună de zile și mai bine, va reapărea de astăzi ca și mai nainte odată pe săptămână.

Abonații vor fi serviți regulat prelungindu-li-se termenul de abonament cu atâtea numere câte săptămâni a ținut suspendarea publicației.

Intelectualii

Un om care a ținut o pană, și a stricat și el în viața lui câteva testele de hârtie nevinovată, se gândește odată să facă ceva mai ca toată lumea și s'apucă de negustorie în speranța că, dacă patria nu poate plăti în deajuns o activitate care

Da; ce să luăm lucrul așa pe departe? Ce să mai ocolim?

Să spunem scurt de ce e vorba . . .

Subscrisul a deschis o berărie.

Ce zice lumea de asta? Zice că foarte bine a făcut omul, fiindcă afacerea e destul de bună, mai ales cum se bucură el (cine știe de ce?) de oarecări simpatii în toate stratele societății.

Da: dar nu e'n lumea aceasta numai lume ca lumea; mai sunt și intelectualii . . .

* * *

A! Intelectualii!

Iată un soiū prețios de cetățeni, de lipsa căruia pa-

tria noastră nu se poate plânge. Slavă Domnului! avem destui.

Odinioară, intelectualii, mult mai puțini la număr ca astăzi, formați un fel de sectă, care respingea sistematic orice contact cu profanii. Sediul acestei prețioase secte era la cafeneaua Brofft, — singura rimă posibilă la *moft*, — peste drum de Capșa, în prăvălia caselor Zerlendi, unde acum se află Luvrul de București.

Acolo — precum odinioară muzele în Parnas — se adună intelectualii spre a'și împărtăși înaltele cugetări și inspirațiuni, gustând un fel de ambrosie, compusă din puțin lapte, puțin „jvarț“ și puțin zahar, și numită în limba vulgară „capuțin“. De aceea, profanii invidioși, cari nu erau admiși să se apropie de intelectuali, i-au poreclit pe aceștia: „capuținiști“; de unde, apoi, orice desbatere prea mult prelungită despre lucruri ideale, despre înalte chestiuni de artă, litere, științe, s'a numit: „capuținism“.

Acea a fost prima perioadă, cum am zice perioada eroică! a capuținismului și capuținiștilor.

Cafeneaua Brofft, poate tocmai din cauza mândriei excesive a intelectualilor, a început să'și pearză încetul cu încetul clienții, cari consumau altceva de cât capuțin. Ar fi lucru oarecum explicabil: omul inferior se găsește foarte strîmtorat într'o atmosferă prea înaltă. Ce să caute un biet mojie de rînd acolo unde se strîng persoane de elită?.. Din pricina intelectualilor, sau din altă pricină, puțin importă, cafeneaua Brofft, mergînd din ce în ce mai slab, a trebuit pînă la urmă să se desființeze.

Dar intelectualii nu puteau rămâne pe drumuri; trebuiau deci să'și caute un nou sediū numai decât: atâtea chestiuni arzătoare de estetică, de filosofie, mai știu eu de ce! reclamaū soluțiuni urgente. Capuținiștii își aleseră un local mult mai frumos și mai confortabil de cât cel vechiū; își strămutară sediul la Fialcowsky, cafenea-cofetărie celebră, mai ales pentru beltelele ei.

Aci,—lucru foarte ciudat! și care nu s'ar putea explica de cât prin teoria evoluțiunii,—aci, s'a făcut o schimbare însemnată în moravurile intelectualilor. De unde, la Brofft, erau foarte exclusivi și din cale afară discreți, discutând pe șoptite, așa ca să nu le poată profanii auzi înaltele înțelepciuni—la noul sediū, începură să primească alături cu ei, deocamdată la mese învecinate, apoi chiar la masa lor proprie, mușterii care nu luau capuțin, oameni cu totul nedemni a se numi intelectuali. Apoi, debaterile capuținiste începură să se facă în gura mare, așa că toată lumea profană din cafenea și cofetărie, ba, vara chiar din piața Teatrului, le putea auzi perfect.

Dar dacă zic că lumea profană le putea auzi, asta nu înseamnă că le și putea pricepe. Numai aleșii le-au putut pricepe și asta a făcut un mare bine public: încet-încet, și din ce în ce mai numeroși, începură să iasă, din rîndurile poporului, o sumă însemnată de tineri, a căror vocațiune era să fie intelectuali. Pînă aci, nu se știuseră număra, neavînd un semnal de raliere, o eclesie.

Aceasta a fost perioada clasică a intelectualilor.

În curînd, potrivit principiului evoluțiunii, eclesia a numărat așa de mulți adepți, încât Fialkowsky nu nu i-a mai putut încăpea și ei au pornit care 'ncotro să propovăduiască...

Azi mai mult ca totdeauna, la noi mai mult decât ori unde, intelectualii sunt, am putea zice, inspiratorii, diriguitorii opiniei publice, mai ales când e vorba de mișcarea „culturală“. Ei fac ploae și vreme bună, ei tarifează prețurile succeselor și decernă lauri, ei condamnă, îngăduie sau încununează — în literatură, în teatru, în arte, în știință, în fine în tot: ei! intelectualii!

Aceste exemplare de lux ale omenirii mișună astăzi prin toate unghiurile publice. Lipsiți cu desăvîrsire de vreo falsă fudulie, intelectualii intră în toate localurile de consumație și se amestecă bucurosi cu toți comunii muritori... Asta e o tactică iesuitică, așa crez eă; căci, pentru a renunța acești aleși la mândria lor legitimă și a se apleca așa cu dinadinsul la contactul nostru, trebuie că aă un scop; și acela de sigur trebuie să fie luminarea maselor ignorante.

Odată cu eșirea de la Fialcowsky, care numai decât s'a desființat și el ca și Brofft, elesia capuținistă a trecut din perioada clasică în perioada politică: dela revelațiune la apostolat.

Iată-i.

La orice masă dela berării, birturii, cafenele, dacă sunt trei mușterii, unul desigur este un intelectual.

Ce face el, omul ales, alături cu acei doi profani?

Iși îndeplinește misiunea: propagă, luminează, vulgarizează.

Sunt chelnerii cari, după cât aă prins pe apucate din desbaterile și conferințele intelectualilor, pot face marț pe un profesor de universitate, mai ales dacă l-or lua repede.

* * *

Dar mai la urmă, o să mă 'ntrebii dumneata.

— Bine, după câte mi-ai scris aci, cam înțeleg eă

ce sunt intelectualii; dar atâta nu mî-e de ajuns; aş voi să'mî dai o definiţiune mai scurtă şi mai limpede, să'mî spuî desluşit: ce este un intelectual?

— Bucuros, răspund eă; iată...

Omul care despreţueşte orice ocupaţiune de imediată utilitate şi pentru el şi pentru lume şi se dedă la nobila profesiune de gânditor — se numeşte un *intelectual*.

Sunt mii şi sute de unelte 'n lume: glonţ şi năvod, plug şi sapă, teslă şi rîndea, ciocan şi nicovală, eot şi terezii — cine le mai ştie pe toate? — un întreg arsenal inchizitorial! fără acesta, omenirea n'ar putea stoarce binele ei din sînul naturii, din sînul mamei crude, care mai totdeauna trebuie apucată strîns în cleşte, canonică, bătută pînă la sânge, ca să'ţi dea o picătură de lapte.

Ei!... Intelectualul e prea blînd fiu ca să 'şi maltrateze cumva mama.

Mîna lui, care n'are altă menire decît să treacă uşor pe frunte'i, s'ar murdări la atingerea vreuneia dintre uneltele de tortură.

Intelectualul a venit în existenţa terestră înarmat c'o unealtă mult mai nobilă, o zestre divină: gândirea!

Acu... deştept orî ba, spiritual orî nerod, cu scaun la minte orî lovit cu leuca — astea sunt întrebări absolut indiferente; e destul că poate zice cu toată siguranţa:

„Eă?...

Eă?... sunt un intelectual!“

CARAGIALE.

SINCERITATE

- Știi că îți spuneam, Anico,
 Astăzi dis-de-dimineată
 Să'mi aduci, draguț-aminte,
 Ca'ntorcându-ne din piață
 Să ne-abatem la „Fedora“
 Să ieau fetei o rochiță;
 Și uitarăm amëndouë . . .
- Vai, da proaste-am fost, conită!

CAIR.

Prietenie Stricată

In orășelul B., locul meu natal. Cluj

Cum Conu Iorgu e boernaș care ține la bunele obiceiuri strămoșești, are în ograda sa mare două vite tradiționale: un măgar și-un porc. Măgarul aduce apă cu sacația de la fântâna cea cu roată din capul uliției; porcul e ținut la îngrășare pînă la Crăciun, când e tăiat spre a fi făcut șuncă, mezeluri, slănină și mușchiu afumat.

Conu Iorgu ține mult la grădina sa, pe care o udă odată pe zi, în amurg, cu apă bună; prin urmare, măgarușul e nevoit să care la sacale tocmăi de la fântâna cu roată și bine nu'i pare. El e un temperament plăpând, are picioare slabe și subțirele, delicate chiar; copitele sale d'abia lasă urmă timidă pe unde calcă; nu'i lacom la mâncare și'i doritor de zbec; își admiră mult zberetul, ceeace supără deopotrivă pe boer, pe cucoană, pe omul care umblă cu sacația și pe porcul de'ngrășat...

Dar fiindcă e obiceiū din neam în neam ca la casă să fie și un măgar, Conu Iorgu nu se poate lipsi de el.

Eri, cam pe la toacă, măgarul și porcul, deși foarte bun prietină, s'au sfădit.

Stând amândouă la umbră, ce i-a venit porcului?...

— Adică el, de ce să se joace cu mine și eu nu!?...

Zis și făcut.

Nu tocmai sprinten, ba dimpotrivă: gras, porcul sare în patru picioare, începe a se'nvêrți, grohăind, în jurul măgarului, pină ce așa din glumă îi dă o sfirlă pe sub pânteco. Măgarul se supără, sare'n sus și'i trage porcului o copită.

— Bine măi, ce făcuși, zice unul.

— Dar tu, mă, de ce mă loviși, răspunde celalt.

Și se iaă amândouă la sfadă și ocară:

— Când te-a numit omul porc, n'a greșit-o!

— Ei, că tu cochet mai ești?!

— S'o știi!..

— De-ăcea cauți să imiți în totdeauna pe cai!..

Asta'i dovada cea mai bună că tu te simți că ești o pocitură și crezi că, dacă ai face două-trei țarțamuri, cum le face calul, ai să iei ochii lunei!..

Măgarul nu răspunse nimic, căci plesnea de ciudă.

Porcul începu din nou:

— Da, eu am dreptate; ce ești tu pe lângă un cal?... O stărpitură, nu alta. Calul e înalt și frumos, mândru, tu ești pocit, mic, umil; calul are coamă, care îți face plăcere s'o vezi, mai ales când și-o încordează, — tu n'ai nimic; calul are niște copite, cari scapără de pietre, așa fuge El de năprasnic, — tu ai niște juglee de cari nu poate prinde potcovarul nici o lulea de fer; calul, când e înhamat la trăsură, saltă mlădios din trup, ține capul dirz și vizitiul d'abia'l reține de hățuri; — tu ești un biet păcătos, care duci, șchiopătând și bătut cu nuiăua, o saca hodorogită!..

Asta ești tu!..

— Eu pe tine nici catadixese să te descriu: e destul să grohăești numai puținel ca să dai o idee oricui de persoana ta simandicoasă.

— Și tu-matale, e destul să'ți itiești capul, ca să isbucniască oricine într'un ris piramidal: ai niște urechi!..

— Impotriva urechilor mele nu pot cîrți, fiindcă așa mi le-a lăsat Dumnezeu; grohăitul însă îl scoți tu-însuți de la tine.

Porcul înghiți în sec și tăcu; venise rîndul măgarului să 'și bată joc și să se laude:

— Mie 'mi-a părut foarte curios lucru și chiar pe dos, când tu lăudași pe cai, crezînd că 'mi faci mie în ciudă și mă înjosești; tu ce ai ca să te crezi superior mie?... Atunci să facem comparație!...

Porcul simțise bine că pe tărîmul comparației n'o să poate duce lupta și se mulțumi să grohăie flegmatic, apoi tăcu, trîntindu-se din picioare jos ca un nătîntoc. Măgarul se uită cu atîta dispreț la dînsul în cit văzu și porcul că se pregătește să'i ție un mare discurs:

— Te privesc și nu 'mi vine să cred cum de ești așa. Toată nesimțirea ce-a fost lăsat Dumnezeu pe pămînt, a strîns-o și te-a împodobit pe tine; a mai strîns murdăria, grosolănia și ți le-a dat ca să te proslăvești cu ele!

Ridicînd ochii spre cer, măgarul continuă:

— Vai, Doamne, de ce m'ai lăsat pe mine să trăiesc în așa nenorocit mediū!.. Ia'l din fața mea, ucide'l, adă, Doamne, Crăciunul măi curînd ca să scap odată de spurcăciunea asta!.. Eū sunt o ființă delicată, iubesc finul curat și paele de orz, apă din teică sau căldare; iubesc soarele, luna, stelele și florile; când privesc cerul, o simțire aleasă cuprinde întreaga mea ființă, iar noaptea, când mă trezesc din primul somn, contemplu stelele, admir firmamentul divin și o simțire poetică îmi înfășoară sufletul!.. Atunci mă gîndesc la flori, la frumoasele amintiri din copilărie și, pe cînd un vîntuleț șuguește pe la capul meu, eū adorm slăvind natura!...

Porcul grohăi prin somn de două orî și se întoarse pe partea cealaltă.

— Da, iată cu cine am de-a face: cu un porc adevărat, care n'are măcar atîta creștere în cât de politeță să 'mi asculte jelaniile!.. Spune'i lucrurile cele măi minunate și el nici nu bindisește; desfășură înaintea ochilor sîi beți de grăsimi și prostiți icoanele

cele mai surprinzătoare de eleganță și poezie, el nici nu va avea curiozitatea să deschidă ochii și să întrebe: ce vreî?. Nu! va sta nesimțitor ca și mai înainte, sași se va întoarce pe-o parte sforăind!... Ah, Dumnezeuule mare, în ce fel de lume trăesc eu!...

Exclamând cu durere acestea, măgarul scoase niște strigăte infernale: Hă-î-Hă-î-Hă-î!.. de'l făcu pe porc să sară 'n sus de groază.

— Bravo ție, măgarule; nici o javră de pe fața pământului nu se poate lua cu tine la întrecere!

— Na, porc ce ești!..

Măgarul îi trînti prietinelui său cu picioarele de dinapoî două lovituri de'l făcu să vadă stele verzi; totuși porcul nu ripostă, ci se duse nepăsător spre răți, să se bălăcească în apa lor. Pe urmă se puse cu ritul să 'și facă în noroiu culcuș.

Măgarul îl privea de departe mîndru; vîzînd, ca ultimă răsbunare, că porcul s'a trîntit în noroiu, se duse spre el și'î dădu cu tifa:

— Sic, prietine, / cî tot eu sunt mai poetic decît tine!

Și fugi vesel spre claea cu fin.

FARMAZON.

FĂRĂ TINE

Am douăsp'ce pagini, am multe coloane...
 În versuri și 'n prosă găsești tot spanac;
 Cobuz se înecă 'n Ruine... Cobește
 Sfîrșitul meu tragic cu limba'i de drac!

Grozav e: Săteanu și 'nalță statuia,
 Și mutra'î pocită și-o'ntoarce spre noi;
 Ascultă!... cum toarce în capu'î prostia
 Și isonu'î ține limbutul Hoșoi!....

De fleacuri sunt pline coloanele toate.
 De-asupra'mî stă titlul cel roș, îngâmfat,
 Cătînd să atragă privirea spre mine, —
 Simbol de prostie frapant, colorat!

Sunt singură! Jalea încet mă'mpresoară ;
 În gându'mi revii, prea iubit Firfirc,
 Și viața îmi este deșartă, amară,
 De când despre mine tu n'ai scris nimic!

... Dar gloata e'n freamăt! *Săteanu* tresare :
 — E *Moftul!*.. Plângând Spanachiziil se'ndoaie ...
Hoșoi mă îndeamnă:

— Iubito, resistă,
 Căci mie, sermanul, genuchiil se 'nmoae! ...

Revista Modernă

Pentru conformitate

FIRFIRIC

Domnul care are multe cunoștințe.

Desigur că nu-l cunoașteți! Nu-î nimic, vă cunoaște El; ceva mai mult: e chiar prietin cu d-v. și, dacă nu mă înșel, mânâncă la d-v. saū cu d-v. odată pe săptămână!

«Domnul care are multe cunoștințe» e un tip extrem de amuzant; neconținut istorisește, și 'n cele mai mici amănunte, așa că te face să crezi aventurile lui «galante» cu dame din «înalta societate».

Când «Domnul care are multe cunoștințe» ese pe Calea Victoriei, salută neconținut în dreapta și în stânga;— ce vreți?! are omul multe cunoștințe!

«Domnul care are multe cunoștințe» e totdeauna gata să-ți ofere gratuit și amabil serviciile sale; e prietin cu «Take», cu «Nicu», etc. Numai cu «Conu Petrache» n'o duce tocmai bine, dar nu-î nimic: la nevoie are el alte cunoștințe care să-i vină în ajutor!

GERARDO.

... Ca mine

Un neamț trimite pe nevastă-sa să cumpere din Piața-Mare un porc:

— Vezi, Kati, bagă de seamă, să nu fie bărbat, ci femeie! Nemțoaica, neștiind nici ea cuvântul seroafă, zice negustorului:

— Te rog, domnule, vinde'mi un porc, ... dar să fie ca mine, nu ca barbatu a meu!

ENRICO

COMPLIMENT

O doamnă între două vârste
Frumoasă încă, dar trecută,
Trecea ușoară și grăbită
Pe-o stradă dosnică, tăcută.

Din fața ei venea un popă
C'un câine, care cum o vede,
Incepe a lătra năprasnic
Și către dânsa se repede.

— Mai ține'ți câinele, părinte,
Îi zise dânsa necăjită;
Odat'o să'ți găsești beleaua
Cu javra ast-afurită.

— Nu mușcă, doamnă, n'avea teamă.
Potae, tacî, bată-te sfinții!

— Mi-e frică să mai trec, părinte,
Privește, îmi arată dinții.

— Coniță, e de fudulie...
 Gîndește-te la dumneata :
 De-ai avea dinți frumoși ca dînsul,
 La cine nu i-ai arêta ?

CAIR.

ECLESIASTICE

— V'am trimis arșițe și gerurî iuți și voi tot nu v'ați pocăit de fără de legile voastre, zice Sf. Epistolie.

Așa e, Doamne, ai mare dreptate ! O viață întreagă de muncă silnică în oca iadului și tot n'ar ajunge să curețe de păcate sufletul omenesc.

Ce lighioană nerecunoscătoare mai e și omul ! Tu i-ai dat atâtea bunătăți : avere, slujbă, soacră și, în loc să-ți trimită „mii de mulțumiri“ sau „rămân obligat“, îți dedică în jurnalul cotidian o serie de înjurături care de care mai nostime.

Așa, bunăoară X vine de la biroū, necăjit că a adunat o coloană în minus sau a pierdut o telegramă ; acasă își găsește nevasta parlamentând cu un ofițer de roșiori despre alianța..... ruso-chineză și..... cutremură-te pământ de cele ce vei auzi, iar tu, vîzduh saltă, căci legioane întregi de leturghii și parastase se vor înălța către cer !

De a pierdut bărbatul la cărți, Dumnezeu ia cel dintâi bacșișul pentru această tragică tragere pe sfoară.

A pierdut trenul, l'a trădat Dulcinea, i s'a suprimat postul, Dumnezeu încasează cel dintâi prinosul sufletului său !

Astăzi se ascultă pe la ferestrele altora, — ba se sare peste ele, — iar Zavistia, căreia i se mai zice și

soacră, te îndeamnă de multe ori să faci cunoștință cu parchetul.

Fina face ochi dulci nașului, pe când nașa inghite hapurile de chinină ale gelosiei.

În păcătoasa lor răsvrătire oamenii au ajuns să ridice Observatoare cu aparate optice, din care să te vadă, o Dumnezeu! când vei întârzia o oră mai mult la dejun.... Or să facă poate și pod peste mare ca, dacă vreodată i-ar mai veni gust lui *Moise* să facă excursii pe pământ, să nu mai invoace ajutorul tău spre a nu-și uda sfintele-î tălpi!

O, Zeu a-tot-puternic, trimite din nou asupra acestei Sodome un potop, îneacă pe toți acești microbi, cari 'ți fac atâta venin și 'ți provoacă atâtea congestii cerebrale!....

Dar fii mai indulgent cu tine și nu mai opri pe niciun *Noe*, căci îți va face opoziție și în guvernul cel nou; va înființa iar buget și economie....

Drept mulțumire te va trata iarăși cu an-aforismele obicinuite.

MENELIC.

PRESENȚA DE SPIRIT

Stan Păpușă, deșcă veche,
La chiolhanuri iscusit,
E ștregar fără pereche
Și pe Kati-a zăpăcit.

Kati e bucătăreasă
La o damă 'n mahala:
E ciupită și cam groasă,
Altfel e cu vino'nea.

Intr'o noapte din cazarmă
 Stan o șterge binișor;
 Frumusețel și fără larmă
 Să petreacă pînă'n zori.

Ce mai chef, ce veselie!
 Și bucate cu ardei
 Când de-odată, — grozăvie! —
 Dă cucoana peste ei.

Incruntată strașnic, zice:
 — Kati, ce-î acest scandal?
 Ca să bagi soldați aice
 N'ai rușine? .. Vai, ce hal!

Și pe când deșca, de frică
 A sfeclit'o, s'a prostit,
 Kati dă astă replică
 Cu ton foarte liniștit:

— Cuconiță, ai dreptate,
 Poate rău am procedat;
 Da'n salon, de, nu se poate,
 Căci e d'alții ocupat!

CELESTIN

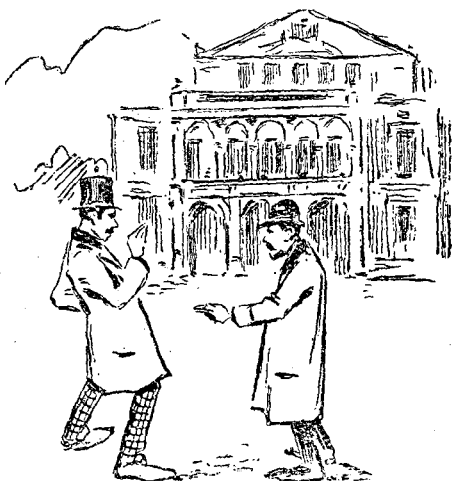
O NUMIRE

D. locotenent Teodor Răceanu, din arma cavaleriei, aflat în disponibilitate de la 16 Septembrie 1900, a fost rechemat în activitate, la herghelia armatei, depositul Slobozia.

(EPOCA)

TEATRUL NAȚIONAL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- Ia un bilet, dragă Alecule.
- Nu pociu, monșer.
- Ți'l dau cu prețul pe jumătate.
- Nu pociu!...
- Ți'l dau gratis, dragă..
- Dac'am zis că nu pociu!...

EPIGRAMA

A apărut *Rodica*, revistă de
Literatură, Critică, Artă.

Afișe mici.

Eraî, *Rodico*, gingașă fată,
Poetic nume, multor pe plac
Caion va face de-acum din tine
Deposit pentru sacru-î spanac!

UZZU

La Expoziția de Gâște

unde se face și bătae de cocoși!

~ ~ ~

O PERLĂ

Intr'un oraș de provincie din Moldova se judeca un mare proces criminal înaintea juraților. Un negustor era acuzat că în pivnița lui se găsisse un ovrei mort. Probele erau zdrobitoare că acest ovrei fusese omorât de negustor și ascuns în pivniță de vreo câteva săptămâni.

Partea civilă vorbise, procurorul își declamase rechizitorul și era rîndul acusatului să se apere. Din partea lui luă cuvîntul un distins avocat din localitate, care începu astfel:

„D-lor jurați, clientul meu este absolut nevinovat de crima care i se impută. Să vă explic pentru ce, căci e foarte simplu.

Ovreiul cel găsit mort sta prost ca avere, murea de foame; fusese comersant și pierduse tot, decî pusese de gînd să se sinucidă. Dar înainte de a se omori, își aduse aminte de porunca lui Moise, care zice: „Orice fiu al lui Israel să caute toată viața lui să facă rău creștinilor, prin orice mod. Chiar prin moartea lui să caute a lovi într'un creștin și atunci va merge drept în sînul lui Iehovah“

„Așa fiind, vă explicați, d-lor jurați, de ce acest ovrăi, avînd de gînd a se sinucide, a făcut-o în pivnița nenorocitului acestuia, și iată consecința: el e la bara infamiei, iar spurcatul da jidan a fost condus la brațul lui Moise înaintea și de-a dreapta lui Iehovah“ ...

Președintele (interupînd): Uitați, domnule avocat, că pe vremea lui Moise nu erau creștini.

Avocatul (cuscînge rece): Așa e, dle președinte, dar domnia-voastră uitați că Moise era prooroc!

Autentic!

C. AIR

CAZONE

Un caporal muștruluește
 Niște recruți . . . Îi ocărește,
 Înjură, parcă-i scos din minți,
 De cruce, Dumnezeu și sfinți.
 Soldații tac . . . El se 'ndârjește;
 La un țigan crunt se sborșește:
 — Ce, mă? Aveți în urechi vată? !
 V'o scot la toți eu dintr'odată:
 Vă 'nvăț eu, nediciuplinați!...
 — Păi, să trăiți, ganciul răspunse,
 Noi n'auzim când ne 'njurați!

C. MUCHE.

POVAȚĂ

De cât medicamente,
Mai bine, zeu, dă fuga
Și trage'î două halbe
De here de Azuga!

De vale la Gambrinus,
— Cea mai frumoasă vale —
Te afli între Teatru
Și între Caragiale.

Ferice cel ce poate
Să bea așa nectar,
De nu mai multe halbe,
Măcar un biet pahar!

TELEOR.

Ce'î cu d. I. Adam?

În foiletonul *Adevărului* „În spre prăpastie“ găsim următoarea descriere plastică:

„Carpănel grebănos își plouă într'una frunzării lui hrentuiți, scurși în flenduri fâlfiitoare“.

Ne întrebăm îngrijați în spre ce prăpastie vrea să ducă d. Ion Adam vechea și înțeleapta noastră limbă românească și ce a pățit de se scurg în romanul său, în „flenduri fâlfiitoare“, moldovenismele cele mai deșantate!?

MAN.

DIN MOLDOVA

Lența, fată drăgălașă,
 (Logodită de curând)
 Ochii în ochii și mână 'n mână
 Cu Jenică,—surizând,—
 Zice gingaș :

—Astă seară

„Luăm masa împreună,
 „Singură voiți prepara-o...
 „Cred că 'ți va părea mai bună;
 „Dar, cum să 'ți prepar *plăcinta*?
 „Spune 'mi, căci doresc și ții
 Ca să 'ți placă!“

—Fă'mi-o caldă

Și „cu poalele în briu!“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SCARLATO.

Debutul meu ca dansator

Valsul I..

Iată un cuvânt care deșteaptă în mine, de câteori îmi sună la ureche, atâtea reminiscențe dulci și neuitate! Probabil însă, în cei mai mulți cuvântul acesta nu trezește nicio emoțiune; el însemnează pur și simplu o mișcare a picioarelor după ritmul unei melodii... O ironie mușcătoare la adresa amatorilor de dans însoțește de obicei reflecțiile oamenilor așa ziși cuminiți.

...Incepusem studiile mele speciale, în vederea unei cariere, ceea ce însemnează că înaintasem binișor în vîrstă, fără ca să cunosc încă dansul de salon. Cele câteva jocuri de țară, deșteptaseră însă în mine o arzătoare dorință de a învăța regulile mai înalte ale artei coreografice. Incercări, făcute cu colegii reușiseră să mă învețe o polcă miserabilă, pe care

n'ași fi îndrăznit însă s'o execut în compania unei dame atât de schiloadă era. Cât privește pașii de vals, îmi fusese imposibil să-i deprind, măcar cât de prost; mă descurajasem, ajungând la convingerea că valsul nu e de mine.

Câțiva camarazi se hotăresc să angajeze un profesor de dans, care să le dea lecții chiar în interiorul școlii. Vechia mea dorință de a pătrunde în sanctuarul valsului, se redeş-teaptă cu putere la auzul acestei vești și mă asociez și eu. Preliminariile se fac repede. Directorul admite, Schmith convine și una din imensele săli de desemn ale școlii începe a răsună de accentele unui piano. Lecțiile prind ușor și eu încep a mă convinge că nimic nu e imposibil. După vreo două luni abordăm valsul și, cum picioarele noastre se disciplinaseră binișor, în scurtă vreme epuizăm arta maestrului Schmith și concepem dorința de a ne hazarda pe parchetul lucios al unei săli de dans cu sexul feminin.

Momentul dorit, în fine, se apropiă. Maestrul s'a hotărât să dea o serată dansantă intimă în sala Liedertafel.

În seara cea mare mă îmbrac ca un fante scos din cutie și plec la Liedertafel. O pereche de mănuși albe se ascund discret în unul din buzunare, pe când mustățile, de ordinar înclinate, supuse de cu vreme la operația savantă a unui friser, stau mândre și cărlionțate, cu vârfulurile în sus, gata de a împlânta săgeata dorului în inimile sensibile ale dănuțitoarelor. Când am intrat în *entrée*, eram emoționat: mi se părea că am să fiu luat în primire dela primul pas de critica severă și batjocoritoare a sute de ochi de genul feminin. Veniam pentru prima oară în sala Liedertafel și încă în condiții excepționale, proprii de a da farmecului noutății un și mai mare mister. Arunc o privire scrutătoare într'una din oglinzile antreului și, relativ satisfăcut de exteriorul persoanei mele, mă îndrept spre ușa fatală.

Calc în vârful degetelor spre a nu deștepta atenția nimănu. Inima îmi bate par'că mai iute ca de obicei. Obrajii îmi ard. Dar mai curând sați mai târziu, cuget eu, tot trebuie să trec prin botezul acesta; și împing cu hotărâre unul din canate. O cascadă de raze luminoase, pornite din numeroase becuri electrice și reflectate de oglinzi mari, mă izbesc fără de veste în față. O clipă 's gata de a face un pas înapoi. Scap ușa, care se închide sgomotos în urma mea și eu rămâi pi-

ronit locului. Deschid ochii bine și.. surprisă! nu zăresc nici picior de sex feminin. Eram singur într'o sală imensă și splendidă. Venisem prea de vreme.

De altmintrelea cu atât mai bine. Fac un pas înainte și observ, surprins, că cu greu mă rețin să nu caz pe spate; îmi aduc atunci aminte că sunt la Liedertafel. Făcând un strașnic echilibru cu mâinile și pășind cu o prudență de pisică, reușesc să ajung la o canapea cochetă, pe care mă așez, în așteptarea evenimentelor viitoare.

Nu-mi intra în cap cum s'ar putea dansa pe un astfel de parchet. Asta contribuea să-mi pierz și mai mult încrederea în forțele mele coreografice. Observ, în fund, pe scenă, un piano deschis; un repertoriu bogat, alături, așteaptă degetele savante ale pianistei spre a umplea sala cu acorduri fermecătoare. Pe un perete, lângă scenă, un mic afiș indică ordinea dansurilor. Valsul predomină. O sfecllesc și mai rău.

În entré se aud acum: fășăit de mătăsurii, pași ușori, risete și voci confuze. Ușa se deschide și două nemțoaice, elegante și drăguțe, intră în campania unei dame bătrâne, probabil mama lor. Mă scol imediat, ca un băiat bine crescut, fac un salut meticulos à la Schmith și mă reaşez pe canapea. Pe urmă vin altele.... altele.... Cavalerii sosesc de asemenea și sala se umple cu încetul de toalete multicolore. Șoapte însuflețite, vioae, întretăiate de risuri argintii, se înalță în spațiul căldicel și parfumat, ca sbârnâitul confus al unui roi depărtat.

M-me Baumberger, pianista, se urcă pe scenă. Imediat sunetele răpitoare ale lui „Ueber den Wellen“ sboară în aer, limpezii și melodioase, trezind fiori electrici în oaspeții nerăbdători. Angajările se fac într'o clipeală de ochi și perechile se aruncă, sburdalnice, în vijelia valsului. Cavalerii experimentați sunt deja toți în activitate și cheltuiesc, cu o prodigalitate nebună, enorme provisiile de forță vitală, atâtați de ochiadele ucigăse ale tinerelor dăntuitoare. O bună parte însă din dăntuitoare, lipsite de cavaleri, au rămas țintuite pe canapele, alături de vigilentele lor mame, aruncând priviri desolate spre noi, nenoreciți novici, cari d'abia ne ținem noi singuri pe luciul parchetului, necum să mai luăm și câteo damă, oricât de dulce ar fi o astfel de sarcină.

Bietul Schmith caută să ne încurajeze cu cuvântul și cu exemplul, dar nu reușește a convinge decât pe vr'o două-trei.

Iar aceștia, după câteva tururi deplorabile de vals pe parchetul care le fuge neconținut de sub picioare, se opresc, său, mai exact, sunt abandonați de dănțuitoarele înspăimântate și fug, rușinați, de se ascund la spatele nostru. Ultimele acorduri ale valsului se sting în aer. Perechile, ostentive, se preumblă, pierdute în discrete conversații, dealungul sălei. Noi? Noi ne uităm ca proștii unii la alții!

După o pauză de câteva minute o polcă irezistibilă pornește sub degetele pianistei. Acum e timpul de a mă afirma, gândesc eu; o idee ingenioasă îmi vine de o dată în cap: es afară „tiptil„ și îmi ud bine tălpile ghetelor în zăpada grămădită de vânt dinaintea ușei. Apoi, innarmat cu acest quasi-sacâz, reintru în sală hotărît și rog pe Schmith să mă recomande unei dănțuitoare. Imploram pe Dumnezeu în mine să facă o mică perturbație în legile fisico-chimice, ca să nu mi se usuce udătura de pe tălpi înainte de a termina proiectata polcă.

Schmith se uită la mine ironic; mă văzuse venind de afară și pricepuse trucul meu. Foarte diplomat însă, nu zice nimic, și, luându-mă de braț, mă duce și mă dă în primirea unei așa numite domnișoare, o prăjină lungă și slabă, destul de coaptă, care părea a fi jumătate nemțoaică, jumătate evreică.

Doamne! ce reprezentant monstruos al sexului feminin! Avea un nas lung și cocârjat, ca de pelican; pistrui și cîupituri de vărsat îi decorau obrajii trași; ochii de un verde spălăcit, își dădeau impresia ochilor de cal, părul roșcat și zbârlit te făcea să te gândești la Furiile mitologiei grecești, iar zimbetul, oh! zimbetul nemuritor ce înflorea pe buzele ei crăpate, te făcea să te duci dracului! De altfel, dinții, lungi ca de cal și galbeni, nu-î lipseau toți. O rochie superbă, de mătase neagră înfășura cu gelosie formele ei plate de scândură.

— Domnișoara X, Domnul Y, care dorește cu multă insistență să vă facă cunoștința, spre a vă servi de cavalier; Schmith, făcând un mic compliment, se retrage.

Nu știu „clar„ ce s'a mai ales de mine în seara aceea, Mi-aduc aminte, ca prin vis, că n'am fost părăsit niciun moment de îngrozitoarea dihanie, care, simțind imediat că puț pentru prima dată piciorul într'o sală de dans, își luă în serios rolul de călăuză și căuta să mă inițieze în arta de

a sta vertical pe un parchet lucios. Am dansat, mi se pare, câteva tururi de polcă, la început cam prost, apoi din ce în ce mai bine, Deasemenea m'am înfipt la „pas des patineurs“, „creuz-polcă“ și cadril. De vals însă nu m'am atins...

De atunci lucrurile s'aŭ schimbat. Eŭ m'am familiarisat și cu sala și cu valsul. La celelalte serate dansate, pe când sërmana desmoštenită, inițiatoarea mea, sta singură pe canapeaua de pluș roș, în așteptarea unui cavaler ce nu mai venea, eŭ, ingratur, mă pîrdeam în vârtejul unui vals de Zierer saŭ Waldteufel, amețit de subtilele emanații ce degaja decolteul îndrăzneț al dăntuitoarei mele preferate: o nemțoaică drăguță, blondă ca spicul de grâu și durdulie ca un pepene, ori mai exact, ca două pepeni...

AL.

MICA PUBLICITATE

«*Parisienne désire la compagnie d'une personne distinguée. Ecrire sous A. C. à l'administration.*»

Iată sugestivul anunț înserat mai deunăzi în coloanele micei publicități a unui răspândit ziar din Capitală.

Eŭ și cu inseparabilul meu prieten Paul, care suprimaserăm de la o vreme aventurile amoroase, am conceput diabolicul și funestul plan de a intra în *pour-parlers* — acum când încasările tesaurului par că se mai îmbunătățesc. Ba încă ne-am permis luxul unui plic și hârtie velină și i-am scris în termeni vagi că dorind societatea unei parisienne distinse, am fi foarte încântați de-a ne putea aranja convenabil și că ar fi necesar ca afacerea să se tranșeze cât mai repede, trebuind să plecăm în curând la Ostanda; să ne fixeze un *rendez-vous*, saŭ să vie spre a stabili condițiile

Câte visuri! Câte iluzii asupra *conchistei* ce aveam să facem!... Cu câtă voluptate ne gândeam la momentul în care parisiana drăguță, spirituală, delicată va

veni. Ne închipuiam gesturile ei nervoase și mina puțin supărată din cauza abilei noastre stratageme și acceptarea ei tacită, de *bon coeur, pour les drôles des Roumains !...*

Maî mult, în solitudinea noastră pentru ideala necunoscută, ne adresăm unui manual de *savoir-vivre*. O ironie !

Repetam câteva frase de ocazie, compuneam complimente și mintea noastră se perdeea în discuții nesfârșite asupra Parisului, asupra vieții d'acolo ... și câte alte fantasii, pe care numai imaginația unui oriental bogat le putea concepe !

Am trăit două zile de nesfârșite și neuitate emoții întocmai ca novicii extaziați în fața unei femei frumoase. *Necunoscutul ?...* nu-î un cuvânt zadarnic !

Intră servitoarea :

— Domnule, vă caută o cucoană. Cu aceste cuvinte ne ridică la maximum temperatura prea inferbîntată a capului nostru.

Ce fiori ! . . . Uitarăm și de complimente de usaj și de tot ; ne repezirăm la ușă și sermaneale noastre creere, stimulate de emoție, perdură simțul realității . .

Retro satana !. O damă de vreo 50 de ani, urită, chioară, șchioapă, se arătă privirilor noastre înmărmurite.

— *C'est moi la governante demandée !*

— *Mais* mă rog pardon ! *excusez* și închisei furios ușa

Amară decepție ! Perfidul anunț, stângaciul redactat, a dat o lovitură teribilă celor două maî frumoase zile din viața noastră. Am jurat ca niciodată să nu maî recurgem la intermediarul ispititor al micii publicități și . . . ne merge bine !

CONGOLAN

STROFA

Când toate tac, când toate trec,
 In viață par'că'n silă cale;
 Cu *Marta* nopțile'mi petrec
 Și *Eloà* Pe Catafale!

IULIŪ DRAGOMIRESCU

Efeb puber, dar virgin,
 Așa dar sublim!

O deslușire

Este o zicătoare românească care sună: *Prostul nu știe de glumă*. Cum proverbele sunt rezultatul experienței generațiilor trecute și conțin quintesența adevărurilor trăite de mii de ani, înțelepciunea lor îți apare la fiecare pas în viață. Iată un exemplu:

Intr'o schiță a mea, intitulată „*Sala pașilor pierduți*“ și publicată în *Moftul Român*, No. 25, mai mulți prietini ai mei s'aun recunoscut în niște tipuri bine definite, pe cari în treacăt le strecurasem, fiindcă fiecare imi apărea într'o notă originală. Fiind toți băeți inteligenți nu s'aun supărat nici unul, știind toți că în artă nu intră animosități și răutate, și dacă o făcusem, era de frumusețea speței, deci fără urmă de malițiositate din parte'mi. Așa aun înțeles oamenii deștepți.

Unul însă, care se vede nu prea stă bine cu zeița „*Minerva*“, singura depositară aci pe pământ a marfei numită inteligență, s'a supărat și s'a supărat foc.

Dar e supărare și supărare!

Un om cult, deștept și bine crescut, își manifestă indignarea într'un mod civilizat, printr'o răceală, printr'o indiferență, printr'o budare. Mitocanul însă, omul de jos, parvenitul, oricâtă spoială i-ar da un titlu academic, subt foiața aceasta de cositor rămâne arama, vila aramă, ordinarul cupru, bătăran, stupid și abject. Omul din Dealul Spirei își manifestă supărarea prin injurături țigănești, murdare, prin expresii de bilcă, triviale.

Din această ultimă categorie face parte tinerul meu și deci, fiind supărat, injură ca ultimul hamal după peronul gărei.

Un ultim sfat, scumpul meu domn : cînd ştii că eşti atît de ridicul prin d-ta însuşi şi că, intrinsec, conţii atîta subiect pentru ziarele umoristice, fii mai prudent cu simandicoasa şi ridicula d-tale personalitate şi pune-ţi friu pornirilor înăscute şi obiceiurilor de cazarmă, căci te vom lua în primire şi-ţi vom face alaiul cuvenit oamenilor din specia d-tale.

Te-am somat deci, ilustră mediocritate, odată pentru totdeauna!

GEORGE CAÎR

ATUNCI ŞI ACUM

Bătrânul scoate dintr'un sipet
 c uniformă învechită,
 Şi clătînd de duioşie
 priveşte cutele-î verzuî....
 Apoi zîmbind ş'imbracă ghebul,
 Zîmbind, pe fruntea-î încreţită
 Işi pune coiful, / Ceşir în mână
 apucă flinta dintr'un cuiu.

In vis atunci aude tunul
 şi vede fum de bătălie,
 Şi valurile de oştire căzînd din deal,
 curgînd prin luncî...
 Şi simte val de sânge'n vine
 şi 'n peptu-î val de vitejie,
 Şi plînge, plînge ca nebuni
 gîndind la vremile de-atunci !

Şi eu, ... intrat-am într'un codru
 din calea mea rătăcitoare
 Pe lume coborîse pacea
 şi arşiţa de la nămişii,
 Iar codru'mî puse pe-umerî umbră,
 pe fruntea-mî trist'a pus rîcoare
 Subt paşii meî potecă strîmtă,
 în peptu-mî mirosul de brazî

Ș'atunci te-am și văzut pe tine,
 iubita mea pe veci plecată,
 Pitindu-ți ochii între gene
 și sinu'n völu-ți străveziü ...
 Ș'am plâns, am plâns ca și bătrânul,
 ca și viteazul de-altădată,
 Purtând în haina de isbîndă
 eternul inimii pustiü!

IOAN PETROVICI

Jos Ingratitudinea!

Citim într'un ziar răspândit din Capitală următorul

Act de mulțumire

Prin care subsemnatul mă simt obligat a aduce mulțumirile mele publice d-lui dr. Luvisch din, Calea Dudești, care mi-a readus la sănătate pe soția mea care a suferit de o boală femeiască gravă într'un mod conștiincios și un timp scurt!

Aceasta însemnează culmea ingraturineî bărbătești! Să'ți suferă nevasta de o boală gravă într'un mod conștiincios și un timp scurt, iar tu, în loc să fii vesel și să zici: bravos nevestico, poftim o pălărie cadoü! tu aduci mulțumiri publice unui oare care doctor din Dudești!..

Ș'apoî să mai zici că n'au dreptate feministeles când ne fac capul tuturor răutăților...

FAR

De-ale chiriașilor

C'conu Ilie a făcut contract cu c'coana Sevastița să'î închirieze pe șase luni «odaea ei a mai frumoasă și mai bună», căci plătește cinstit și la vreme.

Cucoana, cum nu era chiriașul displăcut, se învoi fără vorbă lungă, ba cu foarte multă plăcere încă!

Lucrurile au mers bine câțva timp; când, ce'î vine în cap lui c'conu Ilie?...

— M'am săturat de odaeă cucoanei Sevastiței — ia să stric contractul și să 'mă caut culcuș în altă parte! . . .

Foc și pară s'a făcut C'coana când i-a spus chiriasul trista și neașteptata veste :

— Staî că nu scapi de mine cu una cu două, neiculiță, a zis ea cu hotărîre ; eă nu sunt de-al de alea, — dând par'că a înțelege că tot ce a fost între ei cinstit a fost !

— Nu'î nimic, zicea flegmatic C'conu, care mai vëzuse doar femeî mâniaose și părăsite ; așa sunt ele : gura li-e mai mare decât mintea! . . O să'î treacă și Sevastiței! . . .

După câteva zile C'conu Ilie spuse proprietăresei cu tot dinadinsul că se mută. . . Cucoana însă nu se lăsă pe jos. . . Fuga cu jalba la judecătorie.

Peste 10 zile, iată'î presentî în sala judecătoriei Ocolului X. . .

El se plimbă nepăsător încoace și încolo, mândru că exercită boărecare autoritate asupra *Ei*, care se plimbă nervoasă, trăgându'l însă din când în când cu coada ochiului.

In sfîrșit le veni rîndul !.

Jud : Cucoană, ce plîngere ai contra d-lui Ilie Năsturel ?

Ea : Am închiriat dumnealui o odae, cea mai bună pe care o am eă și am făcut contract pe 1/2 an. . . . Acum mă pomenesc că vrea să mă părăsească. . . . Vrea să strice contractul. .

El : Apoî e și stricat !!

Ea : Cum se poate, domnule judecător, să mă lase cu contractu în buzunar și cu odaeă deșartă ? Drept e ?

El : Ce să'î fac, cucoană ?! E umedă de tot, dă apa prin pereți și prea e d'andarateleă așezată, — nu'î așa cum pretindeai !

Ea : Ba să mă erți, asta ai putut s'o vezi de la 'nceput, că doar nu te-am orbit !

El: Și pe lângă asta, e prea mare pentru mine, mai zise Cuconu Ilie cu o nespusă șiretenie în privire.

Ea: Ce să'ți fac?! . Dacă ai puțină mobilă, răspunde înghimpată cucona; întrebă pe alți chiriași, toți au rămas mulțumiți!

El: Doar n'o să mă duc la vecini să mă 'mprumut!! . . . Mă mulțumesc cu cât imi permit puterile!

Ea: Eî bine, atunci mai rămâi, mai o îngrijesc nițel, și încetul cu încetul vom face treabă! . . .

El: Asta'î! . . . Lucrul stricat anevoc se drege! . . .

Judecătorul, văzând că n'o mai scoate la capăt cu dênșii, amână procesul și institue experți pentru a cerceta odae cucoanei Sevastiței.

El plecâ foarte bosumflat, căci trebuia să mai locuiască aceiaș odae igrasioasă, dar *Ea* porni triumfătoare, mângâindu-se cu gândul că, pînă la a doăa înfățișare, va subjuga definitiv pe Coconu Ilie, — și pe urmă îl va juca ea cum îi va fi pofta!

BCU Cluj / Central University Library Cluj H. ARITON

AFORISTICE

Când din întâmplare moda primește o idee dreaptă, repede-î face un cortegiū de onoare din prostii.

*

Zidurile sunt hârtia proștilor.

*

Se găsește totdeauna o femeie pentru care barbatul cel mai urît să fie frumos.

*

Onestitatea în politică e o calitate, pe care o cerî numai de la adversari.

*

Dacă ai prea mulți amici, n'ai deloc.

ȘTERPELICÎ

TOT MITICA

Costică se plânge că și-a perdut mănușile...

— De sigur mi le-a furat cineva la berărie.

— Altădată, ia-ți o casă de fer, să nu ți le mai oată fura! zice Mitică.

La cafenea. Doi amici joacă table și unul din ei, după ce aruncă zarurile, strigă:

— Cinci cu doi!

Mitică replică imediat:

— Cinci Cotoi!

Mitică e în divergență de opinii cu Costică amicul său, care, după o lungă discuție, nu vrea să se lase învins. Mitică îl bate pe umăr:

— Nu face pe prostu, monșer, c'apoî te pomenești că rămâi așa!

A apărut în Editura Librăriei

Socecă & Comp.

**Momente
de**

Caragiale

Prețul 3 lei

La 1 Noembrie apare

Almanahul

„Moftului Român“

de

Caragiale

PREȚUL 1 LEU

Redacția și Administrația

LA

TIPOGRAFIA „EMINESCU“

STRADA SĂRINDAR, 10

Fabrica de bere Azuga

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BERARIA

GAMBRINUS

DIRECȚIA PERSONALĂ

A DOMNULUI CARAGIALE

Bere Coroana și Salvator

TIPOGRAFIA „EMINESCU“ STRADA SĂRINDAR, 10